บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 – 7 ที่ผ่านมา เกิดจากการนำทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และความได้เปรียบด้านแรงงานราคาถูกของประเทศ มาใช้สนับสนุนการพัฒนาและขยายฐานการผลิต โดยเริ่มจากการกระจายการผลิตภาคเกษตรสู่พืชหลักมากชนิดขึ้น การพัฒนาอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า ทำให้ระบบเศรษฐกิจมีการผลิตเพื่อส่งออกและอุตสาหกรรมที่ใช้ทุนและเทคโนโลยีสูงขึ้น ทำให้ระบบเศรษฐกิจมีการขยายตัวในอัตราสูง แต่โดยที่การเติบโตดังกล่าวนอกจากจะต้องแลกด้วยทรัพยากรธรรมชาติในปริมาณที่ร่อยหรอลงไปแล้ว ยังต้องพึ่งพาเทคโนโลยี ทุนและตลาดจากต่างประเทศด้วย ขณะที่การพัฒนาคุณภาพคน การเสริมสร้างฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการฟื้นฟูดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลงยังเป็นไปได้ช้า ส่งผลให้ประสิทธิภาพการผลิตโดยรวมของประเทศไม่เพิ่มขึ้น ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศลดน้อยถอยลง ตลอดจนมีปัญหาความขัดแย้งในสังคมจากการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2543, หน้า 6)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ได้เล็งเห็นถึงปัญหาว่าแม้เศรษฐกิจในขณะนั้นจะอยู่ในระดับดี แต่สังคมมีปัญหา และการพัฒนาไม่ยั่งยืน จึงได้ปรับกระบวนทรรศน์การพัฒนามาเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และการปรับระบบบริหารการจัดการประเทศใหม่เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน แต่เนื่องจากกระบวนการบริหารงานภาครัฐขาดความยืดหยุ่น ไม่สามารถปรับตัวได้ทันการเปลี่ยนแปลง จึงทำให้การแปลงแผนสู่ภาคปฏิบัติเป็นไปได้ช้า (ธรรมรักษ์ การพิศิษฏ์, 2546, หน้า 11)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ได้กล่าวถึงการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต 20 ปี ข้างหน้าว่าจะต้องมุ่งเน้นให้เกิด “การพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขของคนไทย” โดยสังคมไทยจะต้องมีความเข้มแข็งและมีดุลยภาพ เป็นสังคมไทยที่พึงประสงค์ 3 ด้าน คือ สังคมแห่งคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ตลอดจนเป็นสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544, หน้า 6) ดังนั้น ในการพัฒนาตามแนวคิดดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาคน โดยให้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาทุกด้าน ในเรื่องการพัฒนานี้ได้มีการวางแผนอย่างต่อเนื่องมาจากแผน 8 แล้ว ซึ่งเชื่อว่า

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

คนเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ คนเป็นผู้กำหนดทิศทาง และคนเป็นผู้ได้ผลประโยชน์ของการพัฒนา แต่การพัฒนาคนนั้น ต้องพัฒนาแบบองค์รวม หรือแบบบูรณาการ "คือไม่แยกการพัฒนาออกเป็นส่วน ๆ เป็นเรื่อง ๆ โดยได้กำหนดแนวทางสำคัญ 2 ประการ คือ การพัฒนาศักยภาพของคนทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี มีส่วนร่วมในการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการพัฒนาคนนั้นต้องควบคู่ไปกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวเรา (นรินทร์ วงชากร, 2542, หน้า 38)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ได้สรุปไว้ว่า ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบท ทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนและระบบให้สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และแสวงหาประโยชน์อย่างรู้เท่าทันโลกาภิวัตน์และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคส่วนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีผลกระทบทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก ซึ่งแนวโน้มของบริบทการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ การรวมตัวของกลุ่มเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงในตลาดการเงินของโลก การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม การเคลื่อนย้ายของคนอย่างเสรี และการเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกที่ว่านั้นจะมีผลกระทบต่อการพัฒนาของประเทศไทยในอนาคต ตลอดทั้งการทบทวนผลการพัฒนาและสถานะของประเทศ ได้สะท้อนถึงปัญหาเชิงโครงสร้างการพัฒนาของประเทศที่ไม่สมดุล ไม่ยั่งยืน และอ่อนไหวต่อผลกระทบจากความผันผวนของปัจจัยภายนอกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวหันมาทบทวนกระบวนทรรศน์การพัฒนาในทิศทางที่พึ่งตนเองและมีภูมิคุ้มกันมากขึ้น โดยยึดหลัก "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" เป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่ไปกับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่ยึด "คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา" เพื่อให้การพัฒนาและบริหารประเทศเป็นไปในทางสายกลาง บนพื้นฐานดุลยภาพเชิงพลวัตของการพัฒนาที่เชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งมิติตัวคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและการเมือง โดยมีการวิเคราะห์อย่าง "มีเหตุผล" และใช้หลัก "ความพอประมาณ" ให้เกิดความสมดุลระหว่างมิติทางวัตถุกับจิตใจของคนในชาติ ความสมดุลระหว่างความสามารถในการพึ่งตนเองกับความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก ความสมดุลระหว่างสังคมชนบทกับสังคมเมือง โดยมีการเตรียม "ระบบภูมิคุ้มกัน" ด้วยการบริหารจัดการความเสี่ยงให้เพียงพอพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายนอกและภายในประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549, หน้า ต)

อย่างไรก็ตาม สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2543, หน้า 11-13) ได้สรุปไว้ว่า เศรษฐกิจไทยขยายตัวอย่างรวดเร็วในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ฉบับที่ 1 – 7 ในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 7 ต่อปี ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศประจำปีเฉลี่ยต่อประชากรเพิ่มขึ้นจาก 2,100 บาทต่อปี ในปี 2504 เป็น 77,000 บาท ต่อปี ในปี 2539 และได้ลดลงเหลือ 76,000 บาท ในปี 2542 หลังจากที่เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวจากวิกฤตปี 2540 – 2541 การขยายตัวในระดับสูงดังกล่าว เป็นการขยายตัวในเชิงปริมาณที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือยและเน้นการพึ่งพิงทุนและเทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยไม่สามารถรับถ่ายทอดและแปรทุนเทคโนโลยีมาใช้ในการต่อยอดการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการขยายตัวทางเศรษฐกิจจะอยู่ในระดับสูงในช่วงก่อนวิกฤต แต่ปัญหาความเหลื่อมล้ำของการพัฒนายังปรากฏชัดเจนทั้งในการพัฒนาระหว่างภาค ระหว่างชนบทกับเมือง และระหว่างกลุ่มคนในสังคม โดยภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ที่เกิดขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในสังคมมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ประโยชน์อย่างสิ้นเปลืองและเมื่อร่อยหรอลงก็นำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งแย่งชิงทรัพยากร ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง นำไปสู่ความ ไม่สมดุลของโครงสร้างการพัฒนาประเทศที่สำคัญ ดังนี้

1. ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้และความยากจนรุนแรงขึ้น ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มที่มีปัญหาความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้สูง แม้ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วจะช่วยยกระดับรายได้ของประชาชน ทำให้ความเหลื่อมล้ำของรายได้มีแนวโน้มตลอด โดยค่าแสดงความเหลื่อมล้ำของการกระจายได้ลดลงจากร้อยละ 53.6 ในปี 2535 เหลือร้อยละ 51.5 ในปี 2539 แต่หลังจากวิกฤตเศรษฐกิจ กลับเพิ่มสูงขึ้นอีกโดยลำดับจนเป็นร้อยละ 53.3 ในปี 2542 ส่งผลให้กลุ่มคนที่มีรายได้สูงสุด 20% ซึ่งเป็นกลุ่มคนรวยที่สุด มีสัดส่วนรายได้สูงขึ้นจากร้อยละ 56.5 เป็นร้อยละ 58.5 ชี้ถึงความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ที่กลับเพิ่มสูงขึ้นจนอยู่ในระดับเดียวกับสถานการณ์ก่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7

2. ปัญหาความยากจนกลับเพิ่มสูงขึ้นโดยเฉพาะความยากจนในชนบท ในช่วงสิ้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 มีสัดส่วนคนจนร้อยละ 11.4 ของประชากรทั้งประเทศหรือมีจำนวน 6.8 ล้านคน แต่หลังจากวิกฤตเศรษฐกิจสัดส่วนคนจนกลับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15.9 คิดเป็นจำนวนคนจน 9.9 ล้านคน ในปี 2542 หรือเพิ่มขึ้นจากระยะสิ้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 จำนวน 3.1 ล้านคน โดยคนจนดังกล่าวส่วนใหญ่ร้อยละ 69 ประกอบอาชีพในภาคเกษตร สาเหตุสำคัญที่ทำให้ความยากจนเพิ่มขึ้นในช่วงดังกล่าวมาจากปัญหาเศรษฐกิจที่หดตัวลงอย่างมากในปี 2541 ซึ่งถึงแม้เริ่มฟื้นตัวในปีต่อมา แต่ประสบปัญหาราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลกที่ตกต่ำลงจากปีก่อนเป็นอย่างมาก ส่งผลต่อระดับรายได้และความเป็นอยู่

ของเกษตรกร ส่วนใหญ่ซึ่งมีฐานะไม่ดีอยู่แล้วต้องยากจนลงไปอีก ทำให้ปัญหาความยากจนในเขตชนบทมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นมาก

3. ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนำไปสู่ความขัดแย้งในสังคมมากขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายลงมากและเริ่มขาดแคลน โดยพื้นที่ป่าไม้ของประเทศลดลงจาก 171 ล้านไร่ ในปี 2504 เหลือเพียง 81 ล้านไร่ ในปี 2541 หรือลดลงกว่าครึ่งหนึ่งภายในช่วง 4 ทศวรรษที่ผ่านมา ขณะเดียวกันพื้นที่ป่าชายเลนลดลงอย่างรวดเร็วเช่นกันจาก 2.2 ล้านไร่ ในปี 2504 เหลือเพียง 1.1 ล้านไร่ ในปี 2539 สาเหตุสำคัญมาจากการบุกรุกเพื่อนำพื้นที่ป่ามาใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูก ซึ่งส่งผลกระทบทำให้เกิดความเสียหายต่อความสมดุลของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ ส่วนทรัพยากรน้ำ มีปัญหาการขาดแคลนน้ำกินน้ำใช้ที่ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น เนื่องจากปริมาณความต้องการใช้น้ำเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ขณะที่ทรัพยากรดินเสื่อมโทรมลง เนื่องจากปัญหาการพังทลายตามธรรมชาติและการใช้พื้นที่ดินไม่ถูกหลักวิชาการ ขาดการบำรุงอย่างเหมาะสม

4. ความร่อยหรอทางทรัพยากรธรรมชาตินำไปสู่ความขัดแย้งในสังคมที่รุนแรงมากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลืองและขาดการบริหารจัดการที่ดี โดยเฉพาะด้านทรัพยากรน้ำมีความขัดแย้งในการใช้น้ำระหว่างภาคชนบทและเมือง ระหว่างภาคเกษตรกับภาคอุตสาหกรรมและบริการ ตลอดจนประชาชนที่อยู่ต้นน้ำและปลายน้ำของลุ่มน้ำเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีความขัดแย้งในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินและกรรมสิทธิ์ที่ดิน ระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชน รวมทั้งกลุ่มประชาชนต่างอาชีพกัน

5. ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมยังคงเป็นปัญหารุนแรงต่อเนื่อง ทั้งปัญหาด้านคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำโดยรวม มีเพียงประมาณร้อยละ 19 อยู่ในเกณฑ์ดีเหมาะแก่การดำรงชีวิตของสัตว์น้ำหรืออุปโภคตามปกติ อีกร้อยละ 53 อยู่ในเกณฑ์พอใช้เพื่อการเกษตรหรืออุปโภคทั่วไป ที่เหลือร้อยละ 28 เป็นแหล่งน้ำที่มีคุณภาพต่ำ จำเป็นต้องผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อนนำมาใช้ ส่วนปัญหามลพิษอากาศและเสียงมีแนวโน้มสูงขึ้นในเมืองใหญ่ โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ขณะที่ปริมาณของทิ้งเสียและของเสียอันตรายเพิ่มมากขึ้นแต่ทำการกำจัดได้น้อย

ปัจจุบันการพัฒนาท้องถิ่น จำเป็นต้องมีการวางแผนหรือมีการกำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนาไว้เป็นเครื่องมือสำหรับการบริหารและกำหนดงบประมาณ ทั้งนี้ เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ สามารถช่วยแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเป็นระบบ เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหา/ ความต้องการของประชาชน ตลอดจนมีความสอดคล้องตามทิศทางการพัฒนาจังหวัดและการพัฒนาประเทศตามลำดับ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ส่วนงานวิเคราะห์นโยบายและแผนกองวิชาการและแผนงาน (2547, หน้า 1) ได้สรุปไว้ว่าแผนพัฒนาประจำปี 2547 เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นโดยการนำแผน/ โครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนา 5 ปี (พ.ศ. 2545 – 2549) และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแบบบูรณาการปี 2547 – 2549 มาพิจารณาดำเนินการปรับใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหา/ ความต้องการของท้องถิ่นและพร้อมที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยจะมีรายละเอียดและลักษณะที่สามารถนำไปบรรจุไว้ในเอกสารงบประมาณประจำปีและนำไปปฏิบัติได้ทันทีเมื่อได้รับงบประมาณ ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนา 5 ปี แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแบบบูรณาการปี 2547 – 2549 แผนพัฒนาประจำปี และหนังสืองบประมาณประจำปี สามารถสรุปเป็นลักษณะกว้างๆ ได้ดังนี้

1. เป็นหนังสือที่มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในแผนพัฒนา 5 ปี แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแบบบูรณาการปี 2547 - 2549

2. แนวทางการพัฒนาประจำปี วัตถุประสงค์ของสาขาการพัฒนาที่ชัดเจน และมีลักษณะเฉพาะเจาะจงของปีที่จะดำเนินการ

3. บรรจุแผนงาน/ โครงการที่จะดำเนินการประจำปี

4. แสดงถึงความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนา 5 ปี และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแบบบูรณาการกับเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี ทั้งนี้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแบบบูรณาการที่เทศบาลเมืองแสนสุขได้จัดทำขึ้นนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นช่วงปี 2547–2549 และมีเป้าหมายหลักก็คือ การทำให้ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุขทุกคนอยู่ดี กินดี มีความสุข ตามหลักปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งจะทำให้รากฐานทางเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของเมืองแสนสุขเจริญเติบโตต่อไปอย่างมีคุณภาพ อันจะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีบนพื้นฐาน 3 ประการ คือ ชุมชนพึ่งตนเองได้ ชุมชนมีความเข้มแข็งและชุมชนพร้อมที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลงในด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่และเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคแห่งความทันสมัย ในขณะที่ใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการปี 2547-2549 ทางงานวิเคราะห์นโยบายและแผนกองวิชาการและแผนงาน (2547) ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาปี 2548-2552 สรุปไว้ว่า เพื่อให้เป็นกรอบกำหนดทิศทางการพัฒนาในอนาคตให้เป็นไปอย่างมีระบบและเกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด เพื่อให้การบริหารการพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง เทศบาลเมืองแสนสุขจึงให้ใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ปี 2548-2552 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2547 เป็นต้นไป ต่อมาฝ่ายแผนงานและงบประมาณกองวิชาการและแผนงาน (2548) ได้จัดทำแผนพัฒนาสามปี (2549-2551) ขึ้น สรุปได้ว่า เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาและใช้เป็นกรอบกำหนดงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อให้การบริหารการพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสูงสุด เทศบาลเมืองแสนสุขจึงให้ใช้แผนพัฒนาสามปี (2549-2551) ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2548 เป็นต้นไป

จากปัญหาและสาเหตุที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการ เพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประกอบการพิจารณาในการพัฒนาท้องถิ่นปี 2549 เป็นต้นไป ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ เพื่อให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และสอดคล้องกับปณิธานของงานวิเคราะห์นโยบายและแผนกองวิชาการและแผนงาน โดยมีการบริหารการพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล เป็นประโยชน์แก่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการปี 2548-ปัจจุบัน

2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการปี 2548-ปัจจุบัน จำแนกตามสถานภาพของประชาชน เพศ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ และถิ่นที่อยู่อาศัย

สมมุติฐานการวิจัย

1. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการปี 2548-ปัจจุบัน จำแนกตามสถานภาพของประชาชน แตกต่างกัน

2. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการปี 2548-ปัจจุบัน จำแนกตามเพศ แตกต่างกัน

3. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการปี 2548-ปัจจุบัน จำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกัน

4. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการปี 2548-ปัจจุบัน จำแนกตามอาชีพ แตกต่างกัน

5. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการปี 2548-ปัจจุบัน จำแนกตามรายได้ แตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

6. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการปี 2548-ปัจจุบัน จำแนกตามถิ่นที่อยู่อาศัย แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการปี 2548-ปัจจุบัน จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ และด้านการเมืองการบริหาร จำแนกตามสถานภาพของประชาชน เพศ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ และถิ่นที่อยู่อาศัย ซึ่งนำเสนอได้ ดังภาพที่ 1

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

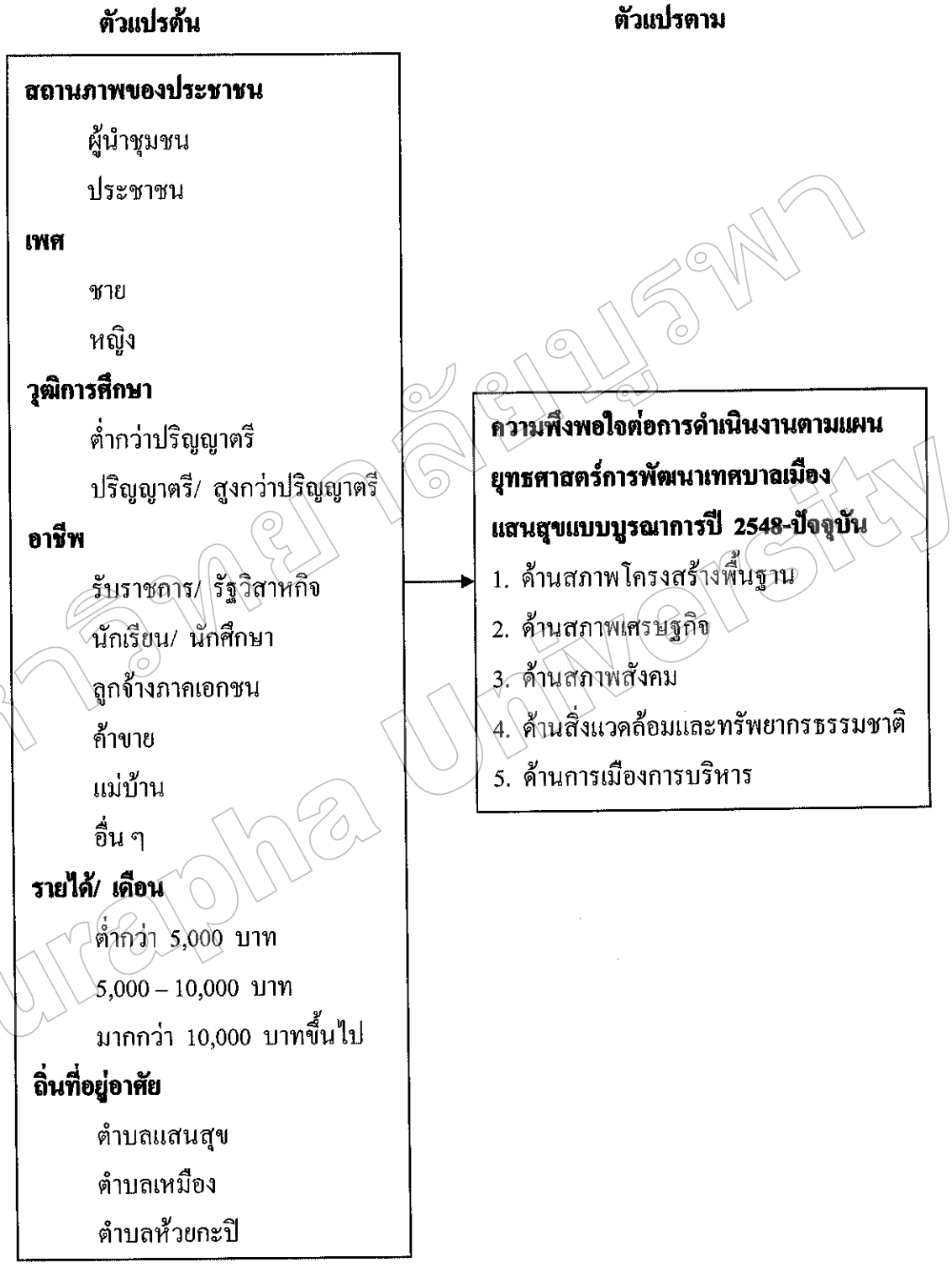

ภาพที่ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการปี 2548-ปัจจุบัน โดยกำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการปี 2548-ปัจจุบัน ตามแนวทางของงานวิเคราะห์นโยบายและแผน กองวิชาการและแผนงาน ที่ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ไว้ประกอบไปด้วย

1.1 ด้านสภาพโครงสร้างพื้นฐาน

1.2 ด้านสภาพเศรษฐกิจ

1.3 ด้านสภาพสังคม

1.4 ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

1.5 ด้านการเมืองการบริหาร

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้นำชุมชน จำนวน 55 คน และประชาชน จำนวน 41,120 คน รวมประชากรทั้งหมด 41,175 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้นำชุมชน จำนวน 48 คน และประชาชน จำนวน 381 คน สุ่มโดยวิธีแบ่งชั้นภูมิตามถิ่นที่อยู่อาศัย (Stratified Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของประชาชน ประกอบไปด้วย

3.1.1 ผู้นำชุมชน

3.1.2 ประชาชน

3.1.3 เพศ แบ่งออกเป็น

3.1.3.1 ชาย

3.1.3.2 หญิง

3.1.4 วุฒิการศึกษา แบ่งออกเป็น

3.1.4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

3.1.4.2 ปริญญาตรี/ สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.5 อาชีพ แบ่งออกเป็น

3.1.5.1 รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ

3.1.5.2 นักเรียน/ นักศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

3.1.5.3 ลูกจ้างภาคเอกชน

3.1.5.4 ค้าขาย

3.1.5.5 แม่บ้าน

3.1.5.6 อื่น ๆ

3.1.6 รายได้/ เดือน

3.1.6.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท

3.1.6.2 5,000 – 10,000 บาท

3.1.6.3 มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป

3.1.7 ถิ่นที่อยู่อาศัย

3.1.7.1 ตำบลแสนสุข

3.1.7.2 ตำบลเหมือง

3.1.7.3 ตำบลห้วยกะปิ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการปี 2548-ปัจจุบัน ประกอบไปด้วย 5 ด้าน ดังนี้

3.2.1 ด้านสภาพโครงสร้างพื้นฐาน

3.2.2 ด้านสภาพเศรษฐกิจ

3.2.3 ด้านสภาพสังคม

3.2.4 ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

3.2.5 ด้านการเมืองการบริหาร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกในทางที่ดีต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการปี 2548-ปัจจุบัน

2. การดำเนินงาน หมายถึง แนวทางในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการปี 2548-ปัจจุบัน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. แผนยุทธศาสตร์ หมายถึง การพัฒนาระบบเทศบาลเมืองแสนสุขให้มีความเป็นเลิศ สามารถรองรับกับการพัฒนาประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ โดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและประโยชน์สุขของประชาชน โดยศึกษาตั้งแต่ปี 2548-ปัจจุบัน

4. การพัฒนา หมายถึง ความก้าวหน้า (Progress) เป็นเรื่องเกี่ยวกับเทคนิค (A Technical Matter) ซึ่งต้องดำเนินการโดย "ผู้เชี่ยวชาญ" (Experts) ด้านต่าง ๆ เช่น นักเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

นักวิทยาศาสตร์ นักบริหาร ผู้ว่า CEO (Chief Executive Officer) เพื่อให้นำเอาแนวคิดทางเทคนิค เข้ามาใช้ในการวางแผนให้เกิดความสำเร็จ

5. เทศบาลเมืองแสนสุข หมายถึง เขตที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ระยะทางประมาณ 74 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับท้องที่ใกล้เคียง คือ ทิศเหนือติดต่อกับตำบลบ้านปึก และตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี ทิศตะวันออกติดต่อกับตำบลห้วยกะปิ และตำบลเหมือง อำเภอเมืองชลบุรี ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา และทิศตะวันตกจรดอ่าวไทย

6. บูรณาการ หมายถึง แนวทางการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขโดยการนำสิ่งต่าง ๆ มาเชื่อมโยงกัน เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีพื้นฐานมาจากความหลากหลาย แต่ก็เป็นอันหนึ่งอันเดียวในเวลาเดียวกัน และความหลากหลายนั้นสามารถนำไปสู่สิ่งที่ดีกว่า

7. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุขแบบบูรณาการ หมายถึง แนวทางการดำเนินการพัฒนาเทศบาลกำหนดขึ้นเพื่อใช้ดำเนินการในด้านต่าง ๆ ระหว่างปี 2548-ปัจจุบัน ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

7.1 ด้านสภาพโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การดำเนินงานด้านการคมนาคมขนส่ง การจัดแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค การจัดหาไฟฟ้าและแสงสว่างในหมู่บ้าน การประสานงานให้มีโทรศัพท์ในหมู่บ้านและการจัดการด้านผังเมือง

7.2 ด้านสภาพเศรษฐกิจ หมายถึง การดำเนินงานด้านการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน การจัดและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร การพาณิชยกรรมและการบริการ ส่งเสริมการอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว

7.3 ด้านสภาพสังคม หมายถึง การดำเนินงานด้านการส่งเสริมชุมชน ศาสนา วัฒนธรรม การศึกษา กีฬา นันทนาการ/ พักผ่อน สาธารณสุข การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

7.4 ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง การดำเนินงานด้านการรักษาสภาพแวดล้อมของชายทะเล ภูมิอากาศ การดูแลแหล่งน้ำ การบำบัดน้ำเสีย และการกำจัดขยะ

7.5 ด้านการเมืองการบริหาร หมายถึง การดำเนินงานการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล

8. สถานภาพของประชาชน ได้แก่

8.1 ผู้นำชุมชน หมายถึง บุคคลที่มีบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบในชุมชน เป็นต้นว่า ประธานชุมชน และคณะกรรมการในชุมชน ดูแลพื้นที่การพัฒนาเมืองแสนสุขแบบบูรณาการ

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ว่าเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยมีหน้าที่ปกครองครอบคลุม 3 ตำบล คือ ตำบลแสนสุข ทั้งตำบล (15 หมู่บ้าน) ตำบลเหมืองบางส่วน (หมู่ 1 ถึง หมู่ 4) และตำบลห้วยกะปิบางส่วน (หมู่ 5)

8.2 ประชาชน หมายถึง ผู้ที่ไม่ใช่ผู้นำชุมชนและเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข

9. วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาที่กลุ่มประชากรสำเร็จการศึกษาและได้รับจากสถาบันทางการศึกษา ที่ ก.พ. รับรอง แบ่งออกเป็นระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี/ สูงกว่าปริญญาตรี

10. อาชีพ หมายถึง การทำงานเพื่อหารายได้ หรือหาปัจจัยเลี้ยงชีวิต แบ่งออกเป็น รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ นักเรียน/ นักศึกษา ลูกจ้างภาคเอกชน ค้าขาย แม่บ้าน และอื่น ๆ

11. รายได้ หมายถึง เงินที่ได้จากการจ้างงานในรูปของเงินเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

12. ถิ่นที่อยู่อาศัย หมายถึง ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข ประกอบด้วย 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลแสนสุข ตำบลเหมือง และตำบลห้วยกะปิ มีทั้งหมด 10 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนหมู่บ้านโชคดี ชุมชนบ้านแหลมแท่น ชุมชนเหมือง ชุมชนท้ายตลาด ชุมชนเขาสามมุข ชุมชนหาดวอนนภาศัพท์ ชุมชนร่วมใจพัฒนา ชุมชนแสนเจริญ ชุมชนตาลล้อม และชุมชนบางเป้ง

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University